

Структурно-функціональна модель системи управління харчуванням передбачає гармонізацію національного законодавства із міжнародними нормами і правилами регулювання та управління міжнародною конкурентоспроможністю, глобальними, національними та регіональними програмами здорового харчування.

Широкий перелік заходів з управління інвестиційною діяльністю у сфері харчування обумовлює доцільність створення комплексного територіального утворення з регулювання інвестиційних процесів – регіональної агенції інвестицій сфери харчування, зусилля якої мають бути сконцентровані на розробці стратегічного інвестиційного менеджменту регіону, моніторингу фінансових ресурсів для реалізації інвестиційних програм розвитку секторів сфери харчування, програм розвитку туризму тощо.

Підприємства сфери харчування як основна ланка реалізації програм харчування мають формувати власні стратегії діяльності та розвитку спрямовані на задоволення зростаючих потреб у продуктах та послугах харчування і пов'язані як із макроекономічною політикою, так і економічними результатами функціонування.

При цьому завдання ефективного управління підприємствами харчування буде полягати у адекватній реакції внутрішньої системи управління на загрози зовнішніх викликів та умов конкуренції на ринку товарів і послуг харчування, розвитку туризму тощо.

Отримані науково-практичні результати сприятимуть підвищенню ефективності управління сферою харчування населення з метою забезпечення здоров'я населення та отримання ефектів природного та соціально-економічного характеру, що в цілому формує завершену інфраструктуру обслуговування населення регіону та туристів.

Л.М. Яцун, д-р екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

В.В. Віннікова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

КУЛІНАРНА ДИПЛОМАТІЯ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розвиток та формування міжнародного менеджменту в сучасному глобалізованому світі обумовлений низкою чинників пов'язаних зі стрімким розповсюдженням міжнародного бізнесу, перш за все, глобальних торговельних, готельних, ресторанних мереж на національні ринки найвіддаленіших країн, уніфікацією товарів та

послуг, формуванням міжнародних стандартів якості, розвитком транспорту, інформації, подорожей та туризму, тощо.

Перед менеджментом постають нові актуальні завдання: використання національних особливостей різних країн (культурних, соціальних, демографічних, економічних, природних, географічних) та формування конкурентних переваг з метою розширення власних ринків та отримання додаткових вигод, прибутків, економії часу та ресурсів, тощо.

Останнім часом став розвиватися і новий напрям дипломатії – кулінарна або «gastrodiplomacy», яка стала інструментом міжкультурних відносин, спираючись на ресурси національних кухонь. Вона використовується за обіднім столом з метою впливу на думки та настрої політиків і світових лідерів, а також пересічних громадян при формуванні позитивного іміджу держави у світі, оскільки через просування національної кухні, стимулювання зовнішньої торгівлі та туризму можна досягти покращення інвестиційного клімату, залучення більшої кількості інвесторів, підвищення економічної конкурентоспроможності. Наша держава також намагається використовувати кулінарну спадщину як елемент, який може посилити українські позиції на регіональних та світових ринках. Тому питання втілення національно-державних геополітичних та економічних інтересів через національну кухню залишаються цікавими для дослідження.

Визначення кулінарної дипломатії залежать від профілю фахівців, які її досліджують. Так, фахівці з міжнародних відносин визначають кулінарну дипломатію, «як можливість використання харчових продуктів і страв в якості інструменту для створення міжкультурного порозуміння в надії на поліпшення взаємодії та співпраці».

Деякі дипломати розділяють кулінарну та «gastrodiplomacy», вважаючи, що остання «поєднує форми культурної та кулінарної дипломатії з державним брендингом і є актом завоювання умів та сердець через шлунок, використовуючи кулінарні шедеври країни та національну впізнаваність бренду».

Тобто кулінарна дипломатія визначає використання національної кухні в контексті міжурядових, міжнаціональних та міжцивілізаційних відносин з метою передачі невербальних повідомлень та розбудови взаємовигідної співпраці, консенсусного вирішення проблемних питань.

Таким чином, кулінарна дипломатія стала важливим інструментом політики та зовнішньоекономічної діяльності, а світова

та національні кухні – ключами до взаєморозуміння та співпраці між народами, що і обумовлює актуальність дослідження як теоретичних, так і практичних аспектів цього феномену.

Для успішного розвитку кулінарної дипломатії та підвищення якості обслуговування туристів пропонуються наступні заходи щодо формування ресторанної інфраструктури:

1. Сприяння в організації економічної діяльності домогосподарств населення: з розміщення та харчування туристів (шляхом законодавчого регулювання, рішень адміністративних органів та місцевого самоврядування); організації відпочинку; транспорту для туристів; створення умов для привабливості туристських дестинацій (обмеження полювання, несанкціонованого будівництва, використання добрив тощо).

2. Упровадження технічних норм безпечності та якості харчування: необхідний мінімум обладнання та оснащення (які мають гарантувати відповідність стандартам якості та безпеки); класифікації для окремих структур, що обслуговують туристів (готелі, мотелі, ресторани тощо); кількість і якість послуг для окремих структур розміщення; якість окремих елементів інвентарю (меблі, обладнання для екотуризму, спелеології); якість певних товарів і продуктів (заходи визначені для захисту споживача).

«Кулінарна дипломатія – це частина публічної дипломатії, яка все активніше завойовує значне місце як ефективний інструмент soft power, що допомагає встановлювати міжнародні зв'язки, налагоджувати діалог і шукати спільне для людей з різних куточків світу. Україна в цьому напрямку має велику перевагу, адже національна кухня вже завоювала своїх прихильників по всьому світу, переважно завдяки українській діаспорі.